

Agnieszka Niedźwiadek

Lublin-Dąbrowa, st. 19 "osada na
cyplu", gm. loco, woj. lubelskie, AZP
79-81/19

Informator Archeologiczny : badania 31, 37-38

1997

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

LEMBARG, st. 96, gm. Jabłonowo, woj. toruńskie, AZP 33-49/231

- osada kultury pucharów lejkowatych (neolit)

Badania wykopaliskowe, przeprowadzone przez dr. Stanisława Kukawkę i dr. Jolantę Małecką-Kukawkę (Zakład Prahistorii Instytutu Archeologii i Etnologii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu). Finansowane przez Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu. Pierwszy sezon badań. Przebadano powierzchnię 300 m².

Stanowisko usytuowane jest na południowym stoku rozległego, piaszczystego wyniesienia, około 80 m na południe od badanego w 1996 r. stanowiska 94. Około 120 m na południe i północny wschód znajdują się rozległe obniżenia - częściowo podmokłe dawne zbiorniki wodne. W sezonie 1997 założono 12 wykopów o wymiarach 5 x 5 m każdy. W trakcie badań powierzchniowych pojedyncze fragmenty ceramiki występowały na powierzchni 0,5 ha, jednakże zaobserwowano ich silną koncentrację na przestrzeni nie większej niż 2 ary i na tym terenie skoncentrowano prace wykopaliskowe. Poniżej warstwy ornej o miąższości 25-30 cm zalegała warstwa piasków słabogliniastych przemieszanych ze żwirem, miejscami płaty czystego żwiru, żwiru silnie zglinionego, gliny lekkiej bądź piasków luźnych. Materiał zabytkowy występował w warstwie ornej, w stropowych partiach piasków słabogliniastych, zalegających pod nią do około 20 cm, oraz w pozostałościach obiektów ziemnych. Około 50 % zabytków znaleziono w warstwie ornej, co świadczy o znacznym zniszczeniu stanowiska. Analizując rozrzut fragmentów ceramiki (ze wszystkich jednostek stratygraficznych łącznie) stwierdzono, że koncentruje się ona na przestrzeni nie większej niż 150 m², poza tym obszarem rozrzedza się znacznie bądź zanika. Głównie w przestrzeni zagęszczenia ceramiki, choć pojedynczo także na jej obrzeżu, zarejestrowano pozostałości siedmiu obiektów ziemnych oraz dwudziestu małych obiektów określonych jako dołki postłupowe. Łącznie z powierzchni stanowiska i wykopów badawczych pozyskano 1834 fragmenty ceramiki kultury pucharów lejkowatych, 119 krzemieni, nieliczne fragmenty silnie rozdrobnionej polepy i kilkadziesiąt drobnych, zbielonych („przepalonych”) kości. Pobrano kilka prób węgla drzewnych. Analiza materiału ceramicznego pozwala datować stanowisko na II fazę rozwoju kultury pucharów lejkowatych na ziemi chełmińskiej. Na podstawie oznaczeń radiowęglowych uzyskanych dla stanowisk 94 i 95 w Lembargu (badania 1996 r.) stanowisko umieszcza należy około przełomu IV i III tysiąclecia conv. bc. Jednocześnie w cechach technologii i zdobnictwa ceramiki zaobserwowano jednoznacznie elementy północnowschodnich kultur subneolitycznych. Funkcjonalnie badany wykopaliskowo punkt uznać można za częściowo nakładające się pozostałości dwóch niewielkich struktur podomowych, typowych dla wczesnych faz kultury pucharów lejkowatych na ziemi chełmińskiej.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Instytucie Archeologii i Etnologii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu

Badania nie będą kontynuowane.

Lubieszewo, st. 2, gm. Nowy Dwór Gdański, woj. elbląskie - patrz: młodszy okres przedrzymski - okres wpływów rzymskich

LUBLIN-DĄBROWA, st. 19 „osada na cyplu”, gm. loco, woj. lubelskie, AZP 79-81/19

- obozowisko mezolityczne
- osada kultury pucharów lejkowatych (neolit)
- osada kultury amfor kulistych (neolit)
- osada kultury przeworskiej (okres wpływów rzymskich)
- osada wczesnośredniowieczna (VIII-X w.)
- ślady osadnictwa nowożytnego po wiek XVII

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone we wrześniu przez mgr Agnieszkę Niedźwiadek (ARCHEE - Badania i Nadzory Archeologiczne). Finansowane przez PSOZ. Piąty sezon badań. Przebadano powierzchnię 85 m².

Tegoroczne badania były bezpośrednią kontynuacją prac rozpoczętych w roku ubiegłym. Głównym celem wykopalisk prowadzonych w sezonie '97 było pełne rozpoznanie 4 obiektów uchwyconych

częściowo w poprzednim sezonie. Ponadto odkryto 3 nowe obiekty, położone również w zagrożonej strefie stanowiska.

Zarys poziomy obiektu nr 3 był zbliżony do czworokąta z zaokrąglonymi rogami a powierzchnia jego stropu przekraczała 10 m². W przekroju poprzecznym posiadał on kształt niecki z nieregularnym dnem, w którym widoczne były ślady stożkowych zagłębień - zapewne dołków posłupowych. W wypełniku obiektu zdeponowane były wyłącznie zabytki kultury przeworskiej. Obiekt nr 5 o owalnym zarysie poziomym, wydłużonym na osi NW-SE, posiadał bardzo słabo czytelne granice. Niewielka jego miąższość pozwala wysnuć przypuszczenie, że eksplorowano już przydenną jego partię. Obiekt ten został przypisany również kulturze przeworskiej. Obiekt nr 6 w rzucie poziomym rysował się jako regularny owal, zaś w przekroju poprzecznym - niecka. W jego wypełniku poza wczesnośredniowiecznym materiałem zabytkowym zalegały różnej wielkości grudki polepy. Obiekt nr 9 posiadał czworokątny zarys i nieckowaty przekrój poprzeczny. W nieregularnie uformowanym dnie dały się zauważyć cylindryczne zagłębienia - zapewne ślad po dołkach posłupowych. Zarówno bliskość jak i podobieństwo wypełnika (czarno-szara i czarno-brunatna ziemia przesycona węgielkami drzewnymi) oraz taki sam materiał zabytkowy (VIII-X w.), pozwalają wysnuć wniosek, iż obiekty nr 9 i 7 były z sobą powiązane funkcjonalnie. We wschodniej części stanowiska odkryto 2 nowe obiekty: nr 10 i 11. Obiekt nr 10 posiadał owalny zarys stropu, zaś w części spągowej zarys zbliżony był do czworokątnego. Wypełnik jego był słabo czytelny i zawierało liczne grudki rozdrobnionej polepy oraz węgle drzewne. Pozyskany materiał zabytkowy pozwala zaklasyfikować go jako wczesnośredniowieczną jamę gospodarczą. Obiekt nr 11 bardzo słabo odcinał się od piasku calcowego, zarówno w rzucie poziomym, jak i w przekroju poprzecznym. W wypełniku obiektu zalegały fragmenty ceramiki kultury pucharów lejkowatych i kultury amfor kulistych.

Na stanowisku odsłonięto również relikty warstwy kulturowej. W środkowej części badanego obszaru była ona bardzo źle czytelna. Zaś w południowo-zachodniej części stanowiska, gdzie założono 3 wykopy sondażowe, jej miąższość dochodziła do 50 cm. Z warstwy kulturowej pozyskano liczny inwentarz zabytków ruchomych, datowany od mezolitu po wiek XVII.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Muzeum Lubelskim na Zamku i w PSOZ w Lublinie.

Wyniki badań będą opublikowane w: „Archeologii Polski Środkowowschodniej”, t. III, 1998, s. 141-147.

Lublin-Stare Miasto, st. 1A - patrz: wczesne średniowiecze

ŁONIOWA, st. 18, gm. Dębno, woj. tarnowskie, AZP 106-63/80

- osada kultury ceramiki wstęgowej rytej fazy żelazowskiej (neolit)
- ślady osadnictwa cyklu lendzielsko-polgarskiego (neolit)

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone w sierpniu przez mgr. Pawła Valde-Nowaka (Instytut Archeologii i Etnologii PAN Oddział Kraków). Finansowane przez Instytut Archeologii i Etnologii PAN Oddział Kraków. Pierwszy sezon badań. Przebadano powierzchnię 55 m².

Stanowisko znajduje się na kulminacji wysoczyzny, będącej najwyższą częścią doliny Dunajca. W wykopie zostało odkrytych 14 obiektów archeologicznych, z czego 5 (ob. nr 1, 5, 6, 7, 14) zostało przebadanych. Jama oznaczona jako ob. 1 miała kształt owalu o osi dłuższej 6 m i zagłębiona była do 60 cm od powierzchni gruntu. W szaroczarnym wypełniku znaleziono 58 fragmentów ceramiki i pojedyncze wyroby krzemieniarskie. Obiekt 1 możemy interpretować jako typową jamę-gliniankę. Jamy 5-7, 14 były jamami posłupowymi o kolistym kształcie, będącymi pozostałością po elementach konstrukcyjnych domu. W ich wypełnikach nie odkryto zabytków.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Pracowni Archeologii Instytutu Archeologii i Etnologii PAN Oddział Kraków-Igołomia.

Wyniki badań zostaną opublikowane w czasopiśmie „Acta Archeologica Carpathica”, t. XXXIV, 1997-1998, s. 195-206.

Badania nie będą kontynuowane.